

تأثیر بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم^۱

علیرضا بادینلو^۲، ابراهیم داودی^۳ و رضا اکبری^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۲/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۶/۱۴

چکیده

زمینه و هدف: نیروی انتظامی به‌عنوان سازمانی پویا، برای نیل به اهداف عالی و دستیابی به اشراف کامل اطلاعاتی از محیط داخلی و بیرونی سازمان، اقدام به راه‌اندازی سامانه رخدادهای انتظامی کرد. اکنون پس از چندین سال از ایجاد این سامانه، هدف از انجام پژوهش حاضر؛ شناخت میزان تأثیر بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم در فرماندهی انتظامی استان قم است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت داده‌ها، توصیفی - تحلیلی است که به روش پیمایشی انجام شد. جامعه آماری شامل ۱۲۰ نفر از فرماندهان و مدیرانی هستند که در حوزه پیشگیری از جرم در استان قم فعالیت می‌کنند. ۹۲ نفر از آنها به‌عنوان حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی - مورگان از طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. با استفاده از دو پرسشنامه محقق‌ساخته «کاربردهای سامانه رخدادهای انتظامی» و «مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم» داده‌ها جمع‌آوری شدند. روایی قابل قبول ابزار پژوهش با استفاده از روایی سازه و از نوع همسانی درونی، تأیید شد. ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه اول، ۰/۹۶ و برای پرسشنامه دوم ۰/۹۰ به‌دست آمد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از محاسبه کجی و کشیدگی توزیع نمرات، آزمون پارامتریک پیرسون و تحلیل رگرسیون، انجام شد.

یافته‌ها: با توجه به مقادیر « $T=0/43$ و $sig<0/01$ » ضریب محاسبه‌شده معنادار و رابطه مثبت در سطح $0/01$ به‌دست آمد. بنابراین بین بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی با مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم رابطه معناداری وجود دارد و به‌صورت معناداری با افزایش بهره‌مندی از سامانه رخدادهای انتظامی، کیفیت مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم افزایش پیدا می‌کند.

نتایج: با توجه به یافته‌های پژوهش، مدیران انتظامی با افزایش شناخت قابلیت‌های سامانه و مهارت بکارگیری آن می‌توانند در انجام امور حوزه مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم از این سامانه به‌نحو مطلوب استفاده کنند. این سامانه در صورت وجود مدیریت واحد، نظارت مستمر و پشتیبانی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، ابزاری است که با بهره‌مندی هر چه بیشتر از آن نقش بسزایی در توانمندسازی فرماندهان و مدیران پلیس ایفا می‌کند.

کلیدواژه‌ها: پیشگیری از جرم، مدیریت پیشگیری از جرم، سامانه رخدادهای انتظامی، فرماندهی انتظامی استان قم.

استناد: بادینلو، علیرضا؛ داودی، ابراهیم؛ کریمی، مجید. (۱۳۹۸). تأثیر بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم. *فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی*، ۱۴(۴)، صص ۶۷۷-۶۹۸.

۱. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی در دانشکده فرماندهی و ستاد دانشگاه علوم انتظامی امین است.

۲. کارشناس ارشد فرماندهی و مدیریت انتظامی. دانشگاه علوم انتظامی امین. رایانامه: badinlo@chmail.ir

۳. استادیار پدافند غیرعامل. دانشگاه علوم انتظامی امین. (نویسنده مسئول). رایانامه: davoodi57@chmail.ir

۴. مربی پیشگیری انتظامی. دانشگاه علوم انتظامی امین.

مقدمه

سالیان اخیر موج استفاده و بهره‌گیری از سیستم‌های اطلاعات مدیریت، کشور ما را فراگرفته است و بسیاری از سازمان‌ها، برای استقرار و بکارگیری این سیستم‌ها مبالغ کلانی را نیز صرف کرده‌اند تا بتوانند توانایی واکنش در محیط‌های پویا را داشته و سازوکار مناسبی را برای افزایش بهره‌گیری از فرصت‌ها و کاهش تهدیدات بکارگیرند و از توانایی‌ها و قابلیت‌های خود به بهترین شکل استفاده کنند و کارایی و اثربخشی عملکرد سازمان خود را بهبود بخشند.

در این خصوص لک (۱۳۹۰، ص ۳۵) معتقد است: «در دهه اخیر، فناوری ارتباطات و اطلاعات عوامل توانمندی در نوآوری و تغییر سازمانی در مجموعه پلیس بوده است و در حال حاضر اثرات خود را بر بازخورد‌های دریافتی از مردم به اثبات رسانیده است، عصر دیجیتال با عصر صنعتی در محورهای بسیاری تفاوت دارد. برای مثال، امروز فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات یک قسمت مهم و افزاینده از ارزش افزوده خدمات ارائه شده توسط پلیس به شهروندان است. بیشترین نوآوری‌ها، خلاقیت‌ها و ابتکارهای پلیس در این عصر اتفاق افتاده است». لازم به ذکر است، در برخورد با پدیده جرم و بزهکاری دو گزینه اصلی وجود دارد. گزینه اول: رویکرد سنتی سرکوبی و مجازات است که فقط با شدت عمل و از طریق سیستم عدالت کیفری (شامل دادگاه، پلیس و زندان) پیگیری می‌شود. این رویکرد در تجربه طولانی بشر، ناتوانی خود را در حل اساسی مشکل جرم، نشان داده است. گزینه دوم؛ مقوله پیشگیری از جرم است؛ به دلیل کارآیی بالای این رویکرد در دو دهه اخیر، اقبال زیادی به پیشگیری از جرم در جوامع مختلف دیده می‌شود و به‌ویژه مدیریت پیشگیری از جرم که مفهوم آن عبارت است از «پیش‌بینی و شناسایی علل و عوامل خطر وقوع جرم و بکارگیری و هدایت مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی به منظور پیشگیری از وقوع جرم با برنامه‌ریزی، سازماندهی، هماهنگی، نظارت و ارزیابی» (محمدنسل، ۱۳۸۷، ص ۳۹).

نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک سازمان بزرگ با بهره‌گیری از تعداد زیادی از کارکنان و تنوع در مشاغل و مأموریت‌ها در گستره وسیعی از جغرافیای کشور، رسالت بزرگ برقراری نظم و امنیت عمومی، پیشگیری از وقوع جرم، مقابله، تعقیب و دستگیری مجرمان و... را بر عهده دارد و برای تحقق و دستیابی به هدف‌های سازمانی، نیازمند کسب اطلاعات جامع و کامل با بکارگیری مدیریت

دانش و فناوری‌های نوین است (هاشمی، ۱۳۸۹، ص ۱۹۲).

در این راستا نیروی انتظامی نیز به‌عنوان سازمانی پویا، برای نیل به اهداف عالی و دستیابی به اطلاعات جامع و کامل و آمارهای دقیق، سریع و گسترده از وضعیت و امکانات یگان‌ها و نیروهای سازمان و همچنین اشراف اطلاعاتی در زمینه‌های جغرافیایی وقوع جرم در حوزه‌های مأموریتی، تلاش کرد تا سامانه‌ای ایجاد کند تا قابلیت‌های یادشده را فراهم کند. بنابراین برای دست‌یابی به موقعیت‌های یادشده، با بکارگیری فناوری‌های نوین، اولین گام خود را در مهرماه سال ۱۳۷۹ با طراحی و راه‌اندازی سامانه فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ برداشت و در سال‌های بعد با تکمیل طرح‌ها و شناسایی نیازهای جدید اقدام به اجرای نسخه جدیدتر با نام سامانه جامع پلیس پیشگیری و در ادامه با ارتقاء آن، سامانه رخدادهای انتظامی را در تمام یگان‌های عملیاتی، راه‌اندازی کرد.

در فرماندهی انتظامی استان قم نیز، از دو دهه قبل سامانه رخدادهای انتظامی راه‌اندازی گردید در کل می‌توان گفت هم‌اکنون با بهره‌مندی از قابلیت‌های این سامانه که یک سیستم اطلاعات مدیریت است، فرماندهان و مدیران ستادی و صفی در بحث انجام وظایف و مأموریت‌ها، دارای یک بانک اطلاعاتی دقیق و بسیار گسترده هستند، اما مهمترین مسئله قابل‌تامل، نوع و نحوه بکارگیری کاربردی و مناسب روستا، فرماندهان و مدیران از این سامانه می‌باشد.

بنابراین با توجه به ارتقاء مدیریت دانش، تخصص‌گرایی و تجهیز شدن پلیس به این فناوری نوین از دو دهه قبل تاکنون و کامل شدن سامانه به نسخه‌های جدید و پیشرفته‌تر، در این پژوهش بدنبال دستیابی به پاسخ این پرسش هستیم که قابلیت‌ها و ویژگی‌های سامانه رخدادهای انتظامی در فرماندهی انتظامی استان قم به چه میزان در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم تأثیرگذار است؟ قطعاً یافتن پاسخ این پرسش، به فرماندهان و مسئولان در سطوح مختلف کمک خواهد کرد تا درک جدیدی نسبت به اثربخشی سامانه به دست آورند و مشکلات و ضعف‌های احتمالی را برطرف و نقاط قوت آن را بهبود بخشند. بنابراین پرسش اصلی پژوهش حاضر این است که تأثیر سامانه رخدادهای انتظامی به چه میزان در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم در فرماندهی انتظامی استان قم مؤثر است؟

پیشینه: موبد (۱۳۹۵) در پژوهش خود باعنوان «تأثیر سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری از جرم» به بررسی و شناخت چالش‌های فنی و انسانی سامانه رخدادهای انتظامی در پیشگیری از جرم

پرداخته است، نتایج پژوهش یادشده نشان داد که، سامانه رخدادهای انتظامی می‌تواند بر کارکردهای مختلف یگان‌های اجرایی و ستادی نیروی انتظامی اثرگذار باشد، با برنامه‌ریزی مناسب برای رفع مشکلات و همچنین رفع چالش‌ها و موانع سامانه و یکپارچه شدن سایر سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی در بستر سامانه رخدادهای انتظامی می‌توان شاهد یکی از ابعاد راهبردی در مدیریت پیشگیری از جرائم باشیم. پسندیده و شاه‌محمدی (۱۳۹۲) در پژوهش خود با عنوان «ارزیابی عملکرد سامانه جامع نیروی انسانی نیروی انتظامی با بکارگیری مدل تعدیل شده دلون و مک‌لین»، به این نتایج رسیدند که، کیفیت سامانه جامع نیروی انسانی نیروی انتظامی پیشگوی مناسبی برای استفاده کاربران از سامانه یادشده نیست، همچنین تأثیر بکارگیری سامانه در رشد کیفیت اطلاعات نظام منابع انسانی، ارتباط بین بکارگیری از سامانه و انگیزه بیشتر در استفاده از آن، تأثیر بکارگیری سامانه در افزایش رضایت مندی کاربران، تأثیر بکارگیری از سامانه در افزایش عملکرد فردی و ارتقاء بهره‌وری سازمانی مناسب و قابل قبول است. تقی‌زاده مژده‌ای (۱۳۹۲) در پژوهش خود با عنوان «کاربرد فناوری اطلاعات (سامانه جامع رخدادهای انتظامی) در پیشگیری از جرم، مطالعه موردی کوپ استان گیلان» به بررسی اثربخشی فناوری اطلاعات در پیشگیری از جرم پرداخته است، نتایج پژوهش یادشده نشان داد که، فناوری اطلاعات بر پیشگیری از جرم، کشف جرم، بهبود رویکرد سنتی به سیستمی، خدمات‌رسانی و فرماندهی و کنترل نقش مؤثری دارد، همچنین تأثیر فناوری اطلاعات بر کارکردهای مختلف یگان‌های اجرایی و ستادی مشخص شد. شاه‌محمدی، شکرپور و جهانیشیری (۱۳۹۲) در پژوهش خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت مناسب سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی و تدوین الگو» به بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی پرداخته‌اند، نتایج پژوهش یادشده نشان داد که، عوامل امنیت اطلاعات، تجهیزات سخت‌افزاری، فرهنگ سازمانی، برنامه‌های نرم‌افزاری و دانش فناوری اطلاعات مدیران به ترتیب اولویت بر مدیریت سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی مؤثر است و در نهایت با احصاء عوامل تأثیرگذار به لزوم یکپارچگی سامانه‌ها و جلوگیری از جزیره‌ای بودن آنها به منظور مدیریت مناسب نسبت به تدوین الگو اقدام شده است. سلطانی، سادات هاشمی و نریمانی (۱۳۹۱) در پژوهش خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوریهای جدید اطلاعاتی و ارتباطی در سازمان پلیس» به این نتایج رسیدند که، عوامل درک کارکنان از سودمندی فناوری اطلاعات، حمایت سازمانی، موانع سازمانی، سهولت کاربرد، وسعت کاربرد و مشارکت کاربران،

بر پذیرش فناوری اطلاعات و ارتباطات در سازمان پلیس اثرگذار است. مؤثرترین عامل نیز وسعت کاربرد شناخته شد. مشایخی، فرهنگی، مؤمنی و علیدوستی (۱۳۸۴) در پژوهش خود باعنوان «بررسی عوامل کلیدی مؤثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی ایران» به این نتیجه رسیدند که در مجموع ۳۷ عامل در موفقیت و شکست کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی ایران کلیدی هستند؛ این عوامل به شش دسته تقسیم شده‌اند که شامل: ۱- عوامل انسانی، ۲- عوامل محیطی، ۳- ظرفیت برنامه‌ریزی، ۴- عوامل ساختاری، ۵- نقش مدیریت ارشد، ۶- ظرفیت تغییر است.

لال، آیدین، گرگ و دیپ^۱ (۲۰۱۶) در پژوهش خود باعنوان «گزارش دهی جرم و جنایت فوری و پیشرفته برای پلیس هند» یک سیستم هوشمند ارائه داده است که بر روی تلفن همراه نصب و در همان ابتدا می‌تواند همزمان با گزارش، تصویری هم از حادثه و جرم را به ایستگاه‌های پلیس ارسال کند. بوسایو و کایم^۲ (۲۰۱۵) در پژوهش خود باعنوان «سیستم امن گزارش دهی جرم قابل استفاده در محیط‌هایی با محدودیت منابع فناوری» سیستم نرم‌افزاری کری هلپ^۳ را معرفی می‌کنند که قابل نصب بر روی گوشی تلفن همراه اندروید است. کاوا و سامسون^۴ (۲۰۱۱) در پژوهش خود باعنوان «توسعه سیستم اطلاعاتی ثبت سوابق مجرمان» پیشنهاد کرده‌اند که در همه سطوح یک سیستم مشخص ایجاد شود که در آن تبادل مؤثر اطلاعات در مورد سوابق محکومان و مجرمان بین سازمان‌های امنیتی، قضات، دادستان‌ها و مقامات پلیس برقرار باشد، این امر برای ارائه پاسخ کافی به جرم و همچنین جلوگیری از انجام جرایم جدید ضروری است. هوکو، ایبری و لروی^۵ (۲۰۰۸) در پژوهش خود باعنوان «استخراج اطلاعات جرائم و گزارش‌های رسمی شاهدان» با طراحی و توسعه یک سیستم گزارش دهی آنلاین مراحل مصاحبه برای به دست آوردن اطلاعات بیشتر از تحقیقات پلیس و گزارش شاهدان و قربانیان را با شاخص‌های خاصی، تجزیه و تحلیل کردند که در آزمون‌های انجام شده اطلاعات مورد نیاز و صحیح برگرفته شده از پلیس و شاهدان و قربانیان با دقت بالای ۹۴ تا ۹۶ درصد جمع‌آوری شد و در انواع مختلف دیگری نیز این دقت بین ۸۵ تا ۹۰ درصد است. آددلی و ماسرو^۶ (۲۰۰۱) در پژوهش خود باعنوان «ثبت جرائم

1. Lal, Abidin, Garg, Deep

3. Carrie Halep

5. Hao Ku, Iriberry, Leroy

2. Busayo, Kayem

4. Kawai, Samson

6. Adel Dellie, Masro

توسط پلیس و سیستم‌های تحقیقاتی»، استفاده از فنون داده کاوی به صورت خودکار (هوش مصنوعی) را پیشنهاد کردند که در آن با استفاده از الگوهای مشخص شده در جنایت‌های قبلی که گزارش آن به ثبت رسیده است و با شناسایی نقاط مشترک، به حل جرم کمک می‌کند.

مبانی نظری

فناوری اطلاعات: فناوری اطلاعات مجموعه‌ای از ابزارها و تجهیزات فیزیکی و فکری است که در برنامه‌ریزی، تجزیه و تحلیل و استفاده از اطلاعات در تصمیم‌گیری و مدیریت مورد استفاده قرار می‌گیرد، فناوری اطلاعات به عنوان فناوری ارتباطات از راه دور و محاسباتی تعریف شده است که تجهیزات خودکار را برای کاربرد اطلاعات فراهم می‌کند (توسلی، ۱۳۹۶، ص ۱۱۱). سامانه‌های اطلاعاتی، که همان سیستم‌های اطلاعاتی هستند، برای پشتیبانی از تصمیم‌سازی و کنترل در سازمان، جمع‌آوری یا بازیابی، پردازش، ذخیره و توزیع اطلاعات مورد استفاده قرار می‌گیرند و به مدیران و کارکنان در تجزیه و تحلیل مشکلات، تجسم موضوعات پیچیده و تولید محصولات جدید کمک می‌کنند (لاون کنت و جی^۱، ۱۳۸۸، ص ۳۹). پژوهش‌های متعددی برای بررسی عوامل اثرگذار بر موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی، انجام شده است که یکی از مهمترین آنها، مطالعات دلون و مک‌لین^۲ (به نقل از عارف‌نژاد، ۱۳۹۱، ص ۹۱) است؛ این دو پژوهشگر برای سازماندهی پژوهش‌های متعدد و ارائه دیدگاهی جامع‌تر از مفهوم موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی، طبقه‌بندی جامعی را ارائه داده‌اند. این طبقه‌بندی، شش بعد را در موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی دخیل می‌داند که عبارت‌اند از: کیفیت سیستم، کیفیت اطلاعات، استفاده، رضایت استفاده‌کننده، اثر فردی و اثر سازمانی.

پیشگیری از جرم^۳: کنترل اعمال مجرمانه است و در اعمال مجرمانه، اصلاح و بازداشتن مجرم، حفاظت از بزه‌دیده و جامعه مدنظر است، از نظر ریشه‌شناسی، کلمه پیشگیری دارای دو بعد است ۱- به معنی «آگاه کردن، خبر چیزی را دادن و هشدار دادن» است اما در جرم‌شناسی پیشگیرانه، پیشگیری در معنی اول آن مورد استفاده واقع می‌شود یعنی با کاربرد فنون مختلف به منظور جلوگیری از وقوع بزهکاری، به جلوی جرم رفتن

1. Lauon Kent and Jay

2. Delon and McLean

3. Crime Prevention

و پیشی گرفتن از بزهکاری است (محمدنسل، ۱۳۸۷، ص ۳۴). در مورد انواع پیشگیری تقسیم‌بندی‌های متفاوتی از منظرهای مختلف صورت گرفته است. این تقسیم‌بندی‌ها فراتر از تقسیم‌بندی‌های صرف نظری هستند و به جنبه‌های متنوع مداخله‌های پیشگیرانه اشاره دارند که شامل موارد زیر است:

- مطابق معیار زمان مداخله، به دو گونه کنشی (قبل از ارتکاب جرم) و واکنشی (پس از ارتکاب جرم)؛
- براساس معیار سطح مداخله به سه دسته نخستین (برای همه افراد) دومین (برای افراد آسیب پذیر) و سومین (برای افرادی که مرتکب جرم شده‌اند)؛
- مطابق معیار قلمرو مداخله به دو دسته عمومی (با تمرکز بر عوامل عمومی جرم) و اختصاصی (با تمرکز بر علل اختصاصی جرم)؛
- براساس معیار سازمان مداخله‌کننده به سه گونه اجتماعی (نهادهای دولتی و غیردولتی فعال در مسائل اجتماعی)، انتظامی (نهاد پلیس) و قضایی (مراجع رسیدگی‌کننده به جرم)؛
- مطابق نوع مداخله کیفی (از طریق سازوکارهای نظام عدالت کیفری) و غیرکیفری (از طریق سازوکارهای خارج از نظام عدالت کیفری) دسته‌بندی می‌شود (نوروزی، بارانی و سرکشیکیان، ۱۳۹۲، ص ۲۱).

پلیس یکی از اجزای نظام عدالت کیفری است که در پیشگیری از جرم امکان مداخله کیفی و غیرکیفری را دارد. در مداخله کیفی، پلیس با سرعت و دقت در فرآیند تعقیب و دستگیری، که خود یکی از عوامل بازدارنده نسبت به ارتکاب مجدد بزه است، فعالیت پیشگیرانه خود را انجام می‌دهد. جنبه بازدارنده و اربابی مداخله کیفی پلیس از سویی، بزهکاران را بلافاصله پس از ارتکاب جرم با نظام نیرومند تعقیب و دستگیری مواجه می‌سازد و از این طریق یکی از ابعاد بازدارندگی برای تکرار جرم را فراهم می‌کند و از سویی دیگر، با بالابردن احتمال دستگیری و افزایش خطر ارتکاب جرم قصد و تمایل مجرمان احتمالی را برای ارتکاب آن بزه کاهش می‌دهد. در پیشگیری غیرکیفری نیز پلیس از طریق مداخله و طراحی برنامه‌های پیشگیرانه از طریق نظارت بر مجرمان سابقه‌دار، گشت‌های خیابانی، نظارت بر مناطق جرم‌زا، نصب دوربین‌های مدار بسته در معابر عمومی و جرم‌خیز و بسیاری دیگر از برنامه‌های پیشگیرانه، پیش از ارتکاب جرم آن‌را به کنترل خود در می‌آورد، به‌طور کلی نقطه تمرکز مداخله‌های پیشگیرانه را می‌توان یکی از سه منظر زیر قرار داد؛ موقعیت جرم‌زا، بزه‌دیده، بزه‌کار، هر یک از این سه

مورد می‌تواند نقطه اجرای برنامه‌های پیشگیرانه در یکی از سه سطح زیر باشد: پیشگیری مرحله اول (پیشگیری عمومی و آگاهی‌بخشی جامعه نسبت به جرم)، پیشگیری مرحله دوم (تمرکز بر افراد در معرض بزه) و پیشگیری مرحله سوم (پیشگیری از تکرار بزه) (فرجیها، ۱۳۸۹، ص ۶۵).

مدیریت پیشگیری از جرم: مدیریت پیشگیری از جرم، از دو جزء مدیریت و پیشگیری تشکیل شده است. مدیریت براساس نظریه‌های نوین از چندین مؤلفه شامل برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل تشکیل شده است، پیشگیری از جرم نیز با وجود تعریف‌ها و دسته‌بندی‌های مختلف به پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالث تعریف و تقسیم‌بندی می‌شود. بنابراین مدیریت پیشگیری از جرم عبارت است از اعمال مؤلفه‌های مدیریت در هر یک از انواع سه‌گانه پیشگیری از جرم مانند کنترل پیشگیری اولیه، کنترل پیشگیری ثانویه، کنترل پیشگیری ثالثیه (جزینی، ۱۳۹۱، ص ۱۸۴). مفهوم مدیریت پیشگیری از جرم، پیش‌بینی و شناسایی علل و عوامل خطر وقوع جرم و بکارگیری و هدایت مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی به منظور پیشگیری از وقوع جرم است که دارای مؤلفه‌های زیر است؛

برنامه‌ریزی: تعیین هدف‌های، برنامه‌ها و اقدامات؛

سازماندهی: تعیین نقش‌ها، مسئولیت‌ها و تخصیص وظایف؛

هماهنگی: برقراری روابط مناسب بین بخش‌های مختلف و ایجاد انسجام و یکپارچگی

نظارت: کنترل و مراقبت در طی اقدامات اجرایی و اتخاذ تدابیر مناسب در رفع مشکلات احتمالی

ارزیابی: تعیین میزان رسیدن به هدف‌های به‌منظور تجدید نظر احتمالی در اقدامات با استفاده از شاخص‌های معین.

مهم‌ترین هدف‌های ایجاد سامانه‌های جامع اطلاعاتی در نیروی انتظامی به شرح زیر است:

- ۱- راه‌اندازی بانک اطلاعات جامع برای نیازهای پلیسی و عملکرد یکپارچه پلیس؛
- ۲- افزایش توانمندی پلیس و اقدامات پیشگیرانه در اجتماع؛
- ۳- ایجاد تسلط بر جرائم جغرافیایی جرم و پراکندگی آن برای تغییر تاکتیک و کنترل مجرمانه؛
- ۴- تصحیح و سیستمی کردن چرخه دریافت، توزیع، کنترل و پیگیری مأموریت؛
- ۵- افزایش توان اطلاعاتی و تصمیم‌گیری فرماندهی براساس تحلیل مدل‌های اطلاعات؛
- ۶- کاهش چشمگیر مراجعه مردم به مراکز پلیس برای دریافت خدمات (رعایت تکریم ارباب رجوع)؛

- ۷- گسترش خدمات رسانی به مردم با واگذاری مأموریت‌های خدماتی به دفاتر پلیس +۱۰؛
- ۸- تشکیل پرونده‌های الکترونیکی و ارجاع به مبادی ذیربط؛
- ۹- ارائه سریع خدمات پلیس به مردم و تحقق پلیس پاسخگو؛
- ۱۰- تسهیل ارائه خدمات مشاوره‌ای و پاسخگویی به پرسش‌های پلیسی مردم؛
- ۱۱- بسترسازی برای تقویت همکاری اطلاعاتی مردمی با پلیس و مشارکت آنان در سایر زمینه‌ها؛
- ۱۲- تجزیه و تحلیل‌های آماری سریع و دقیق و تدوین برنامه‌های پیشگیرانه مبتنی بر آن؛
- ۱۳- سازماندهی سریع و دقیق نیرو و امکانات براساس مأموریت‌ها؛
- ۱۴- استاندارد کردن اقدامات و مأموریت‌های پلیس در خصوص نحوه خدمات رسانی و اجرای مأموریت‌ها با توجه به الگوهای موجود در سامانه رخدادهای انتظامی؛
- ۱۵- پیشگیری از سرگردانی مردم و مراجعان و تسریع بخشیدن به نیازهای پلیسی آنها؛
- ۱۶- اعمال نظارت و کنترل در تمام مراحل اقدامات رده‌های تابعه پلیس؛
- ۱۷- هدفمندشدن عملیات پلیس براساس نیازهای واقعی جامعه و تصمیم‌گیری سریع و صحیح فرماندهان، رؤسا و مدیران یگان‌های انتظامی (شاه‌محمدی، ۱۳۹۴، ص ۴۵۷-۴۵۸). همچنین از نظر کنعانی، اشراقی و یاوری (۱۳۹۱) بکارگیری بیشینه سامانه رخدادهای انتظامی از طریق موارد زیر، نقش مؤثری در بهبود فرایند پیشگیری انتظامی از جرم خواهد داشت:
- ۱- تحول اساسی در چرخه دریافت، ابلاغ و نحوه اجرای مأموریت و در نتیجه حضور سریع پلیس در صحنه، ارتقاء عملکرد و همچنین ایجاد زمینه مناسب برای تسلط فرماندهی؛
- ۲- هدفمندشدن توزیع امکانات، مأموریت‌ها و گشت‌های انتظامی با توجه به کسب اطلاعات موجود در سامانه به منظور پیشگیری از وقوع و اعمال تاکتیک در مقابله با جرایم و مجرمان؛
- ۳- ایجاد سامانه یکپارچه اطلاعات مربوط به امکانات، تجهیزات و استعداد خود و جرایم و وقایع (جغرافیا و زمان وقوع جرم)؛
- ۴- اعمال نظارت و کنترل سیستمی بر چرخه دریافت، ابلاغ و اعلام نتیجه مأموریت‌ها در سطح خرد و کلان؛
- ۵- کاهش جرأت و جسارت مجرمان برای تکرار جرم و تسهیل و تسریع دسترسی و انعکاس سوابق مجرمان و کنترل، تعقیب و دستگیری آنها؛

۶- ناامن شدن شرایط ارتکاب جرایم در جامعه به دلیل توان، اشراف اطلاعاتی و سرعت عمل پلیس در جامعه؛

۷- کاهش خطرپذیری مجرمان در صحنه جرم به دلیل حضور سریع مأموران؛

۸- تعریف ساز و کار لازم برای تعامل هدفمند با سایر سازمان‌های امدادی برای اجرای عملیات مشترک امداد و نجات؛

۹- شفافیت، اصلاح و کنترل آمار و گزارش‌های وقایع با تکیه بر موارد ثبتی در سامانه؛

۱۰- اقدام یکسان و استاندارد کارکنان پلیس براساس فرایندهای موجود در سامانه رخدادهای؛

۱۱- تشکیل و تکمیل پرونده‌ها به صورت الکترونیکی برای تسریع در انجام امور و استاندارد شدن نحوه رسیدگی به پرونده‌ها و ارجاع سریع محتویات پرونده به مراجع قضایی و رده‌های تخصصی درون و برون سازمانی؛

۱۲- با توجه به ثبت کلیه اطلاعات در سامانه، مأموریت‌ها در حوزه سرزمینی هر فرماندهی کاملاً واضح، شفاف و در دسترس فرمانده است و امکان کنترل نحوه عملکرد برای فرماندهان و نظارت مردم بر عملکرد پلیس فراهم شده است؛

۱۳- از طریق سامانه، نقشه جغرافیایی جرائم و وقایع به صورت دقیق در اختیار فرمانده است و در اعمال مدیریت جهت تصمیم‌گیری و انجام طرح‌های پیشگیرانه و تغییر تاکتیک بسیار کاربرد دارد؛

۱۴- برقراری ارتباط سریع و آسان مردم با پلیس از طریق سامانه و افزایش مشارکت مردمی در پیشگیری از جرم و برقراری نظم و امنیت در جامعه؛

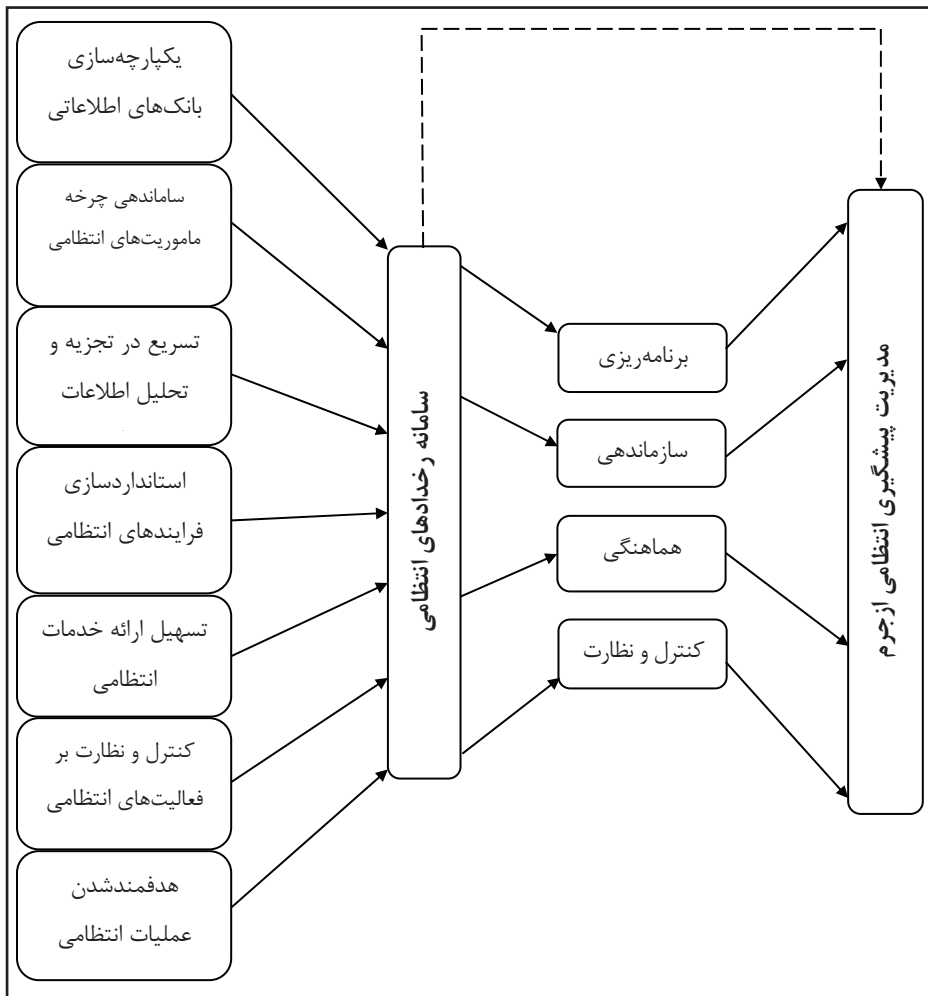
۱۵- افزایش رضایت‌مندی، جلب اعتماد مردم به پلیس و اقبال و مشارکت هدفمند مردم در امور انتظامی جامعه به ویژه پیشگیری از جرم به دلیل ارائه خدمات سریع، دقیق و مطلوب به مردم و ارباب رجوع در پرونده‌های قضایی و سایر خدمات قضایی با بهره‌گیری از سامانه رخدادهای انتظامی؛

۱۶- تبادل به موقع اطلاعات و افزایش سرعت کشف جرائم با استفاده از بانک‌های اطلاعاتی، حافظه سازمانی و بهره‌برداری از روش‌های علمی برای دسترسی به متهمان؛

۱۷- پردازش اطلاعات وارد شده توسط کاربران در فرم‌های مربوطه و ارائه آمار معنی‌دار برای تصمیم‌گیری‌ها، براساس شرایط تعیین شده؛

۱۸- ارتقای کیفی و تخصصی فعالیت‌های پلیس و حرفه‌ای شدن کارکنان و حذف سلیقه‌های فردی در جریان رسیدگی به امور پلیسی؛

۱۹- با توجه به اطلاعات موجود در سامانه، فرمانده، از پراکندگی جرایم در مکان‌های مختلف و در زمان‌های مشخص مطلع شده و با توزیع مناسب نیرو و تجهیزات در مکانها و زمان‌های مختلف، اقدامات پیشگیرانه و مقابله‌ای برای کاهش فرصت ارتکاب جرایم را پیش‌بینی می‌کند. در نهایت مدل مفهومی پژوهش براساس ادبیات پژوهش به صورت زیر ترسیم شد.

مدل مفهومی پژوهش (محمدنسل، ۱۳۹۱ و شاه‌محمدی، ۱۳۹۴)

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت داده‌ها از نوع توصیفی-تحلیلی است که به روش پیمایشی انجام شد. جامعه آماری شامل ۱۲۰ نفر از فرماندهان و مدیرانی هستند که در حوزه پیشگیری از جرم در فرماندهی انتظامی استان قم فعالیت می‌کنند. تعداد ۹۲ نفر به عنوان حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی-مورگان از طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. با استفاده از دو پرسشنامه محقق ساخته «کاربردهای سامانه رخدادهای انتظامی» و «مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم» به روش طیف لیکرت در قالب پنج درجه‌ای داده‌ها جمع‌آوری شدند.

به منظور بررسی روایی ابزارهای پژوهش حاضر از روش‌های روایی سازی^۱ و همسانی درونی^۲ استفاده شد. در این روش ساخت درونی آزمون مورد بررسی قرار گرفت. ملاک مورد استفاده برای همسانی درونی، نمره کل آزمون است. روش معمول برای این کار این است که باید همبستگی بین نمرات آزمون‌های فرعی یا خرده‌مقیاس‌ها با نمره کل آزمون محاسبه شود و هر یک از این خرده‌آزمون‌ها با نمره کل چنانچه همبستگی اندکی نشان دادند، از آزمون حذف شوند.

جدول ۱. ضریب کندال برای بررسی متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و مؤلفه‌های آن

متغیرها	مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم
برنامه‌ریزی	ضریب کندال
	۰/۶۶۴
سازماندهی	سطح معناداری
	۰/۰۰۰
هماهنگی	ضریب کندال
	۰/۶۶۷
کنترل و نظارت	سطح معناداری
	۰/۰۰۰
	ضریب کندال
	۰/۶۵۱
	سطح معناداری
	۰/۰۰۰
	ضریب کندال
	۰/۶۹۹
	سطح معناداری
	۰/۰۰۰

نتایج جدول بالا نشان‌دهنده مقادیر ضرایب کندال بین متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم با مؤلفه‌هایش است. این مقادیر همگی در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار و مستقیم بین متغیر مدیریت

پیشگیری انتظامی از جرم با مؤلفه‌های نشان می‌دهد و مؤید همسانی درونی بالا و روایی قابل قبول در پرسشنامه مدیریت انتظامی پیشگیری از جرم است.

جدول ۲. ضریب کندال برای بررسی متغیر سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌های آن

متغیرها	سامانه رخدادهای انتظامی
بانک‌های اطلاعاتی	ضریب کندال ۰/۶۲۱
ساماندهی چرخه مأموریت‌ها	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۷۶۸
تجزیه و تحلیل اطلاعات	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۷۰۵
ارایه خدمات انتظامی	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۶۹۴
استانداردسازی فرایندها	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۷۲۶
کنترل و نظارت بر فعالیت‌ها	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۷۶۲
هدفمند شدن عملیاتی	سطح معناداری ۰/۰۰۰
	ضریب کندال ۰/۶۷۵
	سطح معناداری ۰/۰۰۰

نتایج جدول بالا نشان‌دهنده مقادیر ضرایب کندال بین متغیر سامانه رخدادهای انتظامی با مؤلفه‌هایش است. این مقادیر همگی در سطح $0/01$ رابطه معنادار و مستقیم بین متغیر سامانه رخدادهای انتظامی با مؤلفه‌هایش را نشان می‌دهد و این تأییدی است بر همسانی درونی بالا و روایی قابل قبول در پرسشنامه محقق ساخته سامانه رخدادهای انتظامی است. به منظور تعیین پایایی ابزارهای پژوهش از روش‌های متعددی می‌توان بهره جست که یکی از متداول‌ترین‌های آن روش آلفای کرونباخ^۱ است. این روش برای بررسی هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌ها یا آزمون‌هایی که خصیصه‌های مختلف را اندازه‌گیری می‌کنند، بکار می‌رود. تمام ضرایب آلفا بالاتر از $0/90$ محاسبه و نشان‌دهنده پایایی بالای

1. Cronbach Alpha

ابزار مدیریت انتظامی پیشگیری از جرم هستند. همچنین تمام ضرایب آلفا بالاتر از ۰/۹۶ محاسبه و نشان‌دهنده پایایی بالای ابزار پرسشنامه سامانه رخدادهای انتظامی هستند.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی: آزمودنی‌های مورد بررسی در پژوهش حاضر نمونه‌های ۹۲ نفری کارکنان مراکز انتظامی استان قم بودند. جداول فراوانی و درصد مربوط به متغیر سن، تحصیلات، درجه، سمت، نوع خدمت و سال‌های استفاده از سامانه در آزمودنی‌ها، همچنین شاخصه‌های آماری مربوط به متغیرهای مورد بررسی در پژوهش یعنی متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و سامانه رخدادهای انتظامی ارائه می‌شود.

جدول ۳. فراوانی و درصد متغیرهای جمعیت‌شناختی آزمودنی‌ها

متغیر	طبقه‌بندی متغیر	فراوانی (نفر)	درصد
سن	کمتر از ۲۵ سال	۵	۵/۴
	۲۶ تا ۳۶ سال	۴۳	۴۶/۷
	۳۷ تا ۴۷ سال	۴۱	۴۴/۶
	بالای ۴۸ سال	۳	۳/۳
	دیپلم	۱۵	۱۶/۳
تحصیلات	فوق دیپلم	۲۱	۲۲/۸
	کارشناسی	۴۶	۵۰
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۱۰	۱۰/۹
درجه نظامی	درجه دار	۹	۹/۸
	افسر جزء	۵۰	۵۴/۳
	افسر ارشد	۳۳	۳۵/۹
	فرمانده	۳۱	۳۳/۷
سمت	مدیر	۱۴	۱۵/۲
	مسئول دایره	۴۷	۵۱/۱
نوع خدمت	صفی	۷۳	۷۹/۳
	ستادی	۱۹	۲۰/۷
	کمتر از ۵ سال	۲۴	۲۶/۱
مدت استفاده از سامانه رخدادهای انتظامی	بین ۵ تا ۱۰ سال	۵۰	۵۴/۳
	بیش از ۱۰ سال	۱۸	۱۹/۶

جدول ۴. شاخص‌های آماری مربوط به متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم

مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم	کنترل و نظارت	هماهنگی	سازماندهی	برنامه‌ریزی	شاخص‌های آماری
۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	تعداد
۱۴۴/۶۰	۴۲/۳۳	۲۵/۳۰	۳۷/۸۰	۳۸/۶۶	میانگین
۱۴/۱۵۲	۴/۹۸۸	۳/۲۲۷	۴/۶۲۷	۳/۹۸۷	انحراف استاندارد
-۰/۵۸۶	-۰/۵۶۸	-۰/۷۳۴	-۰/۶۷۲	-۰/۷۴۷	کجی
۰/۸۹۵	-۰/۰۵۵	۰/۸۸۳	۰/۸۷۶	۱/۰۱۱	کشیدگی
۹۶	۳۰	۱۵	۲۱	۲۶	کمترین
۱۷۰	۵۰	۳۰	۴۵	۴۵	بیشترین

نتایج به دست آمده در جدول بالا شاخص‌های آماری مربوط به متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و مؤلفه‌های آن را نشان می‌دهد، آزمودنی‌ها در متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم میانگین ۱۴۴/۶۰ و انحراف استاندارد ۱۴/۱۵۲ را بدست آوردند، کمترین نمره ۹۶ و بیشترین آن ۱۷۰ بوده است. در سایر مؤلفه‌ها متغیر مقادیر میانگین بدین شرح محاسبه شد. برای مؤلفه برنامه‌ریزی ۳۸/۶۶، برای سازماندهی ۳۷/۸۰، برای هماهنگی ۲۵/۳۰، برای کنترل و نظارت ۴۲/۳۳ بدست آمد. با توجه به وضعیت نمرات کجی و کشیدگی، می‌توان توزیع متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و سایر مؤلفه‌ها را نرمال ارزیابی کرد.

جدول ۵. شاخص‌های آماری مربوط به متغیر سامانه رخدادهای انتظامی

سامانه رخدادهای انتظامی	هدم‌شدن عملیاتی	کنترل و نظارت بر فعالیت‌ها	ارایه خدمات استانداردسازی فرایندها	تجزیه و تحلیل اطلاعات	ساماندهی چرخه مأموریت‌ها	بانک‌های اطلاعاتی	شاخص‌های آماری
۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	۹۲	تعداد
۲۳۳/۱۸	۳۰/۲۵	۳۴/۵۱	۳۴/۹۶	۳۵/۰۰	۳۰/۵۰	۳۷/۵۸	میانگین
۲۵/۵۹۸	۳/۹۱۸	۴/۴۶۶	۴/۱۱۹	۴/۳۳۰	۴/۱۶۸	۳/۸۹۱	انحراف استاندارد
-۰/۶۱۱	-۰/۷۱۷	-۰/۸۱۰	-۰/۶۵۳	-۰/۳۲۲	-۱/۰۶۰	-۰/۹۶۱	کجی
-۰/۳۳۴	۰/۳۳۰	۰/۸۴۶	-۰/۵۴۷	-۱/۱۶۷	۱/۵۱۵	۰/۵۶۵	کشیدگی
۱۶۴	۱۷	۲۰	۲۵	۲۶	۱۴	۲۰	کمترین
۲۷۰	۳۵	۴۰	۴۰	۴۰	۳۵	۳۵	بیشترین

نتایج به دست آمده در جدول بالا شاخص‌های آماری مربوط به متغیر سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌های آن را نشان می‌دهد، آزمودنی‌ها در مؤلفه بانک‌های اطلاعاتی میانگین ۳۷/۵۸، در ساماندهی چرخه مأموریت‌ها ۳۰/۶۱، در تجزیه و تحلیل اطلاعات ۳۰/۵۰، در ارائه خدمات انتظامی ۳۵، در استانداردهای فرایندها ۳۴/۹۶، در کنترل و نظارت بر فعالیت‌ها ۳۴/۵۱، در هدفمند شدن عملیاتی ۳۰/۲۵ و در سامانه رخدادهای میانگین ۲۳۳/۱۸ محاسبه شد. با توجه به وضعیت نمرات در شاخص‌های کجی و کشیدگی می‌توان توزیع متغیر سامانه رخدادهای و مؤلفه‌های آن را نرمال ارزیابی کرد. نتیجه بدست آمده نشانگر این مطلب است که با توجه به نمرات دو شاخص کجی و کشیدگی برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها با قرار گرفتن نمرات این دو شاخص بین ± 2 می‌توان توزیع نمرات دو متغیر مورد بررسی یعنی مدیریت پیشگیری انتظامی جرم و مؤلفه‌ها و سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌ها را نرمال فرض کرد.

جدول ۶. آزمون خطی بودن رابطه بین متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و سامانه رخدادهای

سامانه رخدادهای انتظامی		متغیرها
سطح معناداری	آزمون خطی بودن	
۰/۰۰۰	۳۳/۴۸۷	برنامه‌ریزی
۰/۰۰۷	۸/۱۰۸	ساماندهی
۰/۰۰۰	۱۹/۹۵۵	هماهنگی
۰/۰۰۰	۳۲/۵۶۱	کنترل و نظارت
۰/۰۰۰	۴۳/۸۶۸	مدیریت پیشگیری انتظامی

در جدول بالا رابطه بین متغیر سامانه رخدادهای انتظامی با متغیر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم نشان داده شده است، نتایج آزمون خطی بودن و سطوح معناداری حاکی از وجود رابطه خطی بین متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی و مدیریت پیشگیری از جرم و مؤلفه‌های آن است. نتایج آزمون فرضیه اصلی: سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم در فرماندهی انتظامی استان قم تأثیر معناداری دارد.

جدول ۷. آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی و مدیریت پیشگیری از جرم

متغیرها	سامانه رخدادهای انتظامی
ضریب پیرسون	۴۳۰/۰
مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم	سطح معناداری
	۰۰۰/۰

جدول بالا نتیجه بررسی همبستگی بین متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی و مدیریت پیشگیری از جرم را نشان می‌دهد. با توجه به $r=۰/۴۳$ و $sig<۰/۰۱$ ضریب محاسبه شده معنادار و رابطه مثبت در سطح $۰/۰۱$ به دست آمده است. بنابراین سامانه رخدادهای انتظامی با مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم رابطه معناداری وجود دارد و به صورت معناداری با افزایش بهره‌مندی از سامانه رخدادهای انتظامی، مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم افزایش پیدا می‌کند.

نتایج آزمون فرضیه‌های فرعی پژوهش

جدول ۸. آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌های مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم

متغیرها	سامانه رخدادهای انتظامی
برنامه‌ریزی	ضریب پیرسون
	سطح معناداری
	۰/۳۸۸
	۰/۰۰۰
سازماندهی	ضریب پیرسون
	سطح معناداری
	۰/۲۳۵
	۰/۰۲۴
هماهنگی	ضریب پیرسون
	سطح معناداری
	۰/۳۴۴
	۰/۰۰۱
کنترل و نظارت	ضریب پیرسون
	سطح معناداری
	۰/۴۰۹
	۰/۰۰۰

نتایج جدول ۸ نشان‌دهنده ضرایب همبستگی بین متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌های مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم است. نتایج به دست آمده در خصوص سامانه رخدادهای انتظامی و مؤلفه‌های مدیریت پیشگیری از جرم، حاکی از رابطه معنادار و مستقیم بین دو متغیر در سطح $۰/۰۱$ است. بنابراین با افزایش بهره‌مندی از سامانه رخدادهای انتظامی، مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم نیز افزایش پیدا می‌کند. در ادامه به منظور پیش‌بینی متغیر مدیریت انتظامی پیشگیری از جرم و مؤلفه‌ها

از طریق سامانه رخدادهای انتظامی، از تحلیل رگرسیون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۹ آمده است.

جدول ۹. نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم با سامانه رخدادهای انتظامی

Sig	F	R ^۲	Sig	T	ضرایب استاندارد		متغیرهای پیش‌بین	متغیر ملاک
					Beta	se.b		
			۰۰۰/۰	۷/۲۲۸		۱۲/۳۴۴	۸۹/۲۲۱	ثابت
۰۰۰/۰	۳۶۶/۲۰	۱۸۵/۰	۰۰۰/۰	۴/۵۱۳	۰/۴۳۰	۰/۰۵۳	۰/۲۳۷	مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم
								سامانه رخدادهای انتظامی

متغیری که برای پیش‌بینی مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم وارد معادله رگرسیون می‌شود، سامانه رخدادهای انتظامی است و میزان R^۲ با ورود این متغیر ۰/۱۸۵ محاسبه شد بنابراین سامانه رخدادهای با میزان ۱۸/۵ درصد مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم را پیش‌بینی می‌کند. پس سهم این متغیر در مدل تبیین ۱۸/۵ درصد واریانس است. F محاسبه شده (F=۲۰/۳۶۶ - sig<۰/۰۵) حاکی از معناداری مدل است. بنابراین مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم از روی سامانه رخدادهای انتظامی قابل پیش‌بینی است. همچنین Beta (ضریب استاندارد شده رگرسیون)، نشان می‌دهد میزان تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پیش‌بین (سامانه رخدادهای انتظامی) منجر به چه میزان تغییر در متغیر ملاک (مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم) می‌شود که این مقدار برای سامانه رخدادهای انتظامی ۰/۴۳۰ محاسبه شده است. البته مقدار تی حاصله که نشان‌دهنده تأثیر معنادار متغیر پیش‌بین بر متغیر ملاک است، برای سامانه رخدادهای انتظامی (T=۴/۵۱۳ - sig<۰/۰۵) به دست آمد. در نهایت معادله رگرسیون برای مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم به شرح زیر است:

$$\text{مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم} = \text{سامانه رخدادهای انتظامی} (۰/۲۳۷) + ۸۹/۲۲۱$$

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی میزان تأثیر بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی بر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم انجام شد. سامانه رخدادهای انتظامی از جمله سامانه‌های مهم نیروی انتظامی است که

برای مدیریت اطلاعات رخدادهای انتظامی طی سالیان اخیر راه اندازی و توسعه یافته است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هریک از مؤلفه‌های سامانه رخدادهای انتظامی به چه میزان بر مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم تأثیر دارند. یافته‌های پژوهش تقی زاده مژدهی (۱۳۹۲) حاکی از تأثیر سامانه رخدادهای انتظامی در پیشگیری از جرم، ارائه خدمات، کنترل و نظارت و افزایش کشف است که با یافته‌های این پژوهش شامل وجود رابطه مستقیم بکارگیری سامانه رخدادهای ارتقاء پیشگیری، افزایش کشف و کنترل و نظارت مطابقت داشته و آن را تأیید می‌کند و همچنین در پژوهشی که به بررسی چالش‌ها و موانع فنی و انسانی سامانه رخدادهای انتظامی توسط موبد (۱۳۹۵) انجام شده است، ضمن ارائه راهکارها جهت رفع چالش‌ها و موانع، در نهایت نتیجه آن پژوهش نیز حاکی از این دارد که سامانه رخدادهای می‌تواند بر کارکردهای مختلف یگان‌های اجرایی و ستادی اثرگذار باشد که در این مورد با یافته‌های این پژوهش در خصوص وجود قابلیت‌های سامانه و رابطه مستقیم و اثرگذاری آن در مدیریت پیشگیری از جرم مطابقت و همخوانی دارد. یافته‌های پژوهش پسندیده و شاه‌محمدی (۱۳۹۲) حاکی از تأثیر سامانه‌های نیروی انتظامی در رشد کیفیت اطلاعات، منابع انسانی، افزایش رضایت‌مندی کارکنان و ارتقاء بهره‌وری است که با یافته‌های این پژوهش شامل تسهیل ارائه خدمات، استانداردسازی فرایندها، هدفمند شدن عملیات و یکپارچه‌سازی بانک‌های اطلاعاتی مطابقت دارد و با یافته‌های پژوهش شاه‌محمدی، شگری پور و جهان‌شیری (۱۳۹۲) مبنی بر این که امنیت اطلاعات، تجهیزات سخت‌افزاری، فرهنگ سازمانی، برنامه‌های نرم‌افزاری و دانش فناوری اطلاعات مدیران در مدیریت سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی مؤثر است و در نهایت با احصاء عوامل تأثیرگذار، بر لزوم یکپارچگی سامانه‌های نیروی انتظامی تأکید داشته که با یافته‌های این پژوهش مبنی بر بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی در مؤلفه‌های ایجاد بانک اطلاعاتی، سازماندهی و تسهیل در ارائه خدمات مطابقت دارد. همچنین یافته‌های پژوهش مشایخی، فرهنگی و علی‌دوست (۱۳۸۴) نیز حاکی از تأثیر عوامل انسانی، عوامل محیطی، برنامه‌ریزی، عوامل ساختاری، نقش مدیریت ارشد در موفقیت و شکست کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی است که با متغیرهای سامانه رخدادهای انتظامی در این پژوهش مطابقت داشته و عوامل فوق در موفقیت بکارگیری سامانه رخدادهای انتظامی نیز تأثیر مستقیم دارد و با نتایج به‌دست آمده مطابقت دارد. لازم به توضیح اینکه با وجود تشابه بعضی از موضوع‌ها و مطابقت نتایج پژوهش‌های یادشده با این پژوهش مبنی بر تأثیر بکارگیری فناوری اطلاعات

بر اثربخشی و بهره‌وری عملکرد سازمان، در این مطالعه میزان تأثیرات سامانه رخدادهای با مؤلفه‌هایش در مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم و مؤلفه‌های آن سنجیده شد که تاکنون رابطه دو متغیر با این مؤلفه‌ها مورد پژوهش قرار نگرفته بود.

در نهایت نتیجه اساسی این پژوهش اینکه، چنانچه مدیران و مسئولان انتظامی شناخت کامل از قابلیت‌های سامانه رخدادهای انتظامی داشته باشند و از مهارت‌های فنی لازم نیز برخوردار باشند، می‌توانند با بهره‌گیری از امکانات و ظرفیت‌های سامانه با ثبت اطلاعات اولیه و بروز کردن آن، در انجام فعالیت‌ها و مأموریت‌های خود در حوزه پیشگیری انتظامی از جرم از این سامانه به نحو مطلوب استفاده کنند و این سامانه در صورت وجود مدیریت واحد، نظارت مستمر و پشتیبانی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، ابزاری است که با بهره‌مندی هر چه بیشتر از آن نقش بسزایی در توانمندسازی پلیس در حوزه پیشگیری، مقابله و کشف جرم ایفا می‌کند.

پیشنهادها

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش مبنی بر این که به‌صورت معناداری با افزایش بهره‌مندی از سامانه رخدادهای انتظامی، مدیریت پیشگیری انتظامی از جرم افزایش پیدا می‌کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود:

- در موضوع بانک‌های اطلاعاتی، از طریق ایجاد تعامل کوپ‌ها و پلیس‌های تخصصی با اداره زندان‌ها و نظارت فرماندهان و مدیران، اطلاعات مربوطه توسط کاربران ثبت شود تا بهره‌برداری مؤثرتری از سامانه رخدادهای مدیریت پیشگیری از جرم در این بخش به‌عمل آید

- در موضوع تجزیه و تحلیل اطلاعات، با توجه به وجود نقص در سامانه و متصل نشدن آن به سیستم «جی. آی. اس» پیشنهاد می‌شود نسبت به ارتقاء سامانه و هوشمندسازی آن اقدام شود.

- در موضوع ارائه خدمات انتظامی، با توجه به اینکه در سامانه برای راهنمایی شهروندان در امور قضایی و حقوقی برای کاهش مراجعات، نقش کاربری تعریف نشده است، پیشنهاد می‌شود با ارتقاء سامانه و اضافه کردن نقش جدید در این خصوص، نارضایتی شهروندان در این خصوص برطرف شود.

- در موضوع استانداردهای فرایندهای انتظامی، از نواقص مهم سامانه نداشتن قابلیت تجزیه و تحلیل گزارش‌ها به‌صورت هوشمند است که پیشنهاد می‌شود در این خصوص با هوشمندسازی، سامانه رخدادهای ارتقاء یابد.

- در موضوع کنترل و نظارت بر فعالیت‌های انتظامی، پیشنهاد می‌شود متولی و مدیر واحد برای ثبت اطلاعات کارکنان، امکانات و تجهیزات در سامانه برای کنترل و نظارت دقیق، تعیین شود.
- در موضوع برنامه‌ریزی پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزی در خصوص اقدامات پیشگیرانه تخصصی‌تر انجام و نتایج بدست آمده مورد ارزیابی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته و نسبت به احصاء نواقص و معایب آن تلاش شود.
- در موضوع سازماندهی پیشنهاد می‌شود با ایجاد تعامل و همکاری و مسئول‌سازی سازمان‌ها و نهادهای مرتبط در امر پیشگیری از جرم از اطلاعات و امکانات و تجهیزات آنها بیشترین استفاده به عمل آید.
- در موضوع هماهنگی، پیشنهاد می‌شود با ارائه آموزش‌های تخصصی و به روز، بر ارتقاء مهارت و دانش مدیران و کارکنان در حوزه پیشگیری از جرم افزوده شود.
- در موضوع کنترل و نظارت پیشنهاد می‌شود به این موضوع توجه شود که ابتدا پس از تدوین برنامه و قبل از اجرا، بررسی و ارزیابی بعمل آمده و در صورت مثبت بودن نتایج ارزیابی، آن برنامه به مرحله اجرا در آید.

فهرست منابع

- پسندیده، اکرم، شاه‌محمدی، غلامرضا. (۱۳۹۲). ارزیابی عملکرد سامانه جامع نیروی انسانی نیروی انتظامی با بکارگیری مدل تعدیل شده دلون و مک‌لین. فصلنامه منابع انسانی نیروی انتظامی. ۸(۳۴)، صص ۴۸-۲۹. قابل بازیابی از: <https://elmnet.ir/article/851348-12516>
- تقی‌زاده مؤدھی، مجید و شاه‌محمدی، غلامرضا. (۱۳۹۲). کاربرد فناوری اطلاعات «سامانه جامع رخدادهای انتظامی» در پیشگیری از جرم (مطالعه موردی کوپ استان گیلان). پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده انتظامی. دانشگاه علوم انتظامی امین. تهران. توسلی، الهام. (۱۳۹۶). بررسی اثربخشی فناوری اطلاعات بر سازمان. فصلنامه مطالعات مدیریت و کارآفرینی. ۳(۲-۱)، صص ۱۲۱-۱۰۹. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1214701>
- جزینی، علیرضا. (۱۳۹۱). مدیریت ستادی پیشگیری از جرم. تهران: انتشارات معاونت تربیت و آموزش نیروی انتظامی. سلطانی، مسعود، هاشمی، صدیقه و نریمانی، مهدی. (۱۳۹۱). بررسی عوامل درون سازمانی مؤثر بر پذیرش فناوری‌های نوین در سازمان پلیس، پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی. ۵(۲)، صص ۵۳-۷۳. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1017678>
- شاه‌محمدی، غلامرضا. (۱۳۹۴). نقش سامانه رخدادهای انتظامی در پیشگیری از جرم. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی. ۱۰(۳)، صص ۴۴۴-۴۶۶. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1116306>
- شاه‌محمدی، غلامرضا، شکرپور، سعید و جهانشیری، جواد. (۱۳۹۲). بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت مناسب سامانه‌های اطلاعاتی نیروی انتظامی و تدوین الگوها. فصلنامه پژوهش‌های مدیریت انتظامی. ۸(۴)، صص ۴۹۵-۵۲۱. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1116257>

عارف‌نژاد، محسن، امیرخانی، طیبه و سبحانی، محمد. (۱۳۹۱). تبیین عوامل مؤثر بر موفقیت سیستم‌های اطلاعاتی با تأکید بر نقش عوامل سازمانی و یادگیری سازمانی. فصلنامه مدیریت فناوری اطلاعات. دانشکده مدیریت دانشگاه تهران. ۱۳(۴)، صص

۸۹-۱۱۴. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/951317>

فرحیها، محمد. (۱۳۸۹). طرح تدوین برنامه ملی پیشگیری از جرم. تهران: دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری نیروی انتظامی. کنعانی، اکبر، اشراقی، مهرداد و یآوری، علیرضا. (۱۳۹۱). مهارت‌های انتظامی - فوریتهای پلیسی ۱۱۰. تهران: معاونت تربیت و آموزش نیروی انتظامی.

لاون، کنث سی و لاون، جین سی. (۱۳۸۸). سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت. ترجمه دکتر حبیب رودسار. سینا محمد نبی و امیر حسین بهروز. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی

لک، بهزاد. (۱۳۹۰). تأثیر زیر ساخت‌های فناوری اطلاعات در توانمند سازی کارکنان پلیس. فصلنامه توسعه منابع انسانی. ۶(۱۹).

صص ۳۱-۶۰. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=139065>

محمد نسل، غلامرضا. (۱۳۹۱). راهنمای کارگاه علمی کاربردی، مدیریت پیشگیری از وقوع جرم و آسیبهای اجتماعی. تهران: نشر میزان.

محمد نسل، غلامرضا و یوسف وند، جواد. (۱۳۸۹). راهکارهای اثر بخش پیشگیری وضعی از گرفتن رشوه. فصلنامه نظارت و

بازرسی. ۴(۱۳)، صص ۱۴۳-۱۶۸. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/930118>

محمد نسل، غلامرضا. (۱۳۸۷). پلیس و سیاست پیشگیری از جرم. تهران: دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری نیروی انتظامی. انتشارات معاونت تربیت و آموزش نیروی انتظامی.

مشایخی، علینقی. (۱۳۸۴). بررسی عوامل کلیدی مؤثر بر کاربرد فناوری اطلاعات در سازمان‌های دولتی. فصلنامه مدرس علوم

انسانی. ۹(۳)، صص ۱۹۱-۲۳۱. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=41037>

موبد، عباس. (۱۳۹۵). تأثیر سامانه رخدادهای انتظامی در مدیریت پیشگیری از جرم. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم انتظامی امین. تهران.

نوروزی، بهرام، بارانی، محمد و سرکشکیان، سیدمحمدحسین. (۱۳۹۲). پیشگیری از جرم (از نظریه تا عمل با تأکید بر نقش پلیس).

تهران: انتشارات معاونت تربیت و آموزش نیروی انتظامی.

هاشمی، صدیقه سادات. (۱۳۸۹). بارزبایی سطح مدیریت دانش در دانشگاه علوم انتظامی. فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی.

۵(۲)، صص ۱۸۳-۲۱۴. قابل بازیابی از: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/913205>

Aderonke Busayo*, Anne. Kayem, (2015) A Usable and Secure Crime Reporting System for Technology Resource Constrained Contexts -Department of Computer Science, University of Cape Town.

Chih Hao Ku, Alicia Iriberry, Gondy Leroy(2008) Crime Information Extraction from Police and Witness Narrative Reports –School of Information Systems and Technology Claremont Graduate niversity-978-1-4244 IEEE. Retrieved from: <https://arizona.pure.elsevier.com/en/publications/crime-information-extraction-from-police-and-witness-narrative>

Daniel E.S. Kawai, Dogo H. Samson –(2011) Development of Criminals Record Information System- Nigeria Computer Society (NCS): 10TH International Conference – July 25-29, 2011. Retrieved from: <http://www.ncs.org.ng/wp-content/uploads/2011/08/ITePED2011-Paper12.pdf>

Divya Lal, Adiba Abidin, Naveen Garg, Vikas Deep-(2016) Advanced Immediate Crime Reporting to Police in India- Procedia Computer Science 85 / 543 – 549. Retrieved from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050916305646>